

پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد: محمد رضا کوشکی، ۱۳۹۷

اجتناب مالیاتی و هزینه‌ی حقوق صاحبان سهام با توجه به چرخه عمر شرکت

در خصوص ارتباط اجتناب مالیاتی و هزینه حقوق صاحبان سهام دو نظریه مطرح است. نظریه‌ی اول، اجتناب مالیاتی را عاملی در جهت افزایش ثروت مالکان می‌داند (ارتباط منفی) و نظریه‌ی دوم، اجتناب مالیاتی را ثمره‌ی مدیران فرصت‌طلب در مصرف نادرست منابع مالکان می‌داند (ارتباط مثبت). در این پژوهش به این ارتباط با توجه به مراحل چرخه‌ی عمر شرکت، جهت تبیین الگوی منفعت- هزینه‌ای اجتناب مالیاتی در مراحل مختلف چرخه‌ی عمر در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداخته شد.

بدین منظور، نمونه‌ای متشکل از 95 شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در دوره‌ی زمانی 6 ساله از 1388 تا 1393 بررسی شده است. برای سنجش اجتناب مالیاتی از اختلاف دفتری مالیات و برای سنجش هزینه حقوق صاحبان سهام از مدل گود و موهانرام (2003)، استفاده شد. مراحل چرخه‌ی عمر شرکت‌ها نیز با بهره‌گیری از روش دیکنسون (2011)، تعیین گردیدند.

یافته‌های پژوهش با بهره‌گیری از آزمون رگرسیون چندگانه حاکی از آن است که ارتباط بین اجتناب مالیاتی و هزینه حقوق صاحبان سهام منفی است و متأثر از مراحل مختلف چرخه‌ی عمر است. در مراحل ظهور و افول این رابطه منفی و بی‌معناست و در مراحل رشد و بلوغ رابطه منفی و معنادار است. به بیان دیگر در مراحل رشد و بلوغ رابطه‌ی اجتناب مالیاتی و هزینه حقوق صاحبان سهام نسبت به مرحله مبنا (رکود) منفی‌تر است. بنابراین می‌توان جنبه منفعتی اجتناب مالیاتی را در ایران نسبت به جنبه هزینه‌ای آن قوی‌تر دانست و برای مراحل رشد و بلوغ این منفعت را برجسته‌تر تلقی نمود.

کلیدواژه‌ها: اجتناب مالیاتی، هزینه حقوق صاحبان سهام، هزینه اجتناب مالیاتی، تئوری چرخه‌ی عمر شرکت.

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۲۱۳۰۱۹۴۲۰۳۷

تاریخ دفاع: ۱۳۹۷/۰۶/۲۱

رشته‌ی تحصیلی: حسابداری

دانشکده: علوم انسانی

استاد راهنما: حجت‌اله آتشی گلستانی

M.A. Thesis:

The tax avoidance and the cost of equity due to firm's Life Cycle

There are two theories on tax avoidance and cost of equity. The first theory considers tax avoidance as a factor for increasing the owners' wealth (negative relation), and the second one introduces it as the result of the measures taken by the opportunistic managers in misusing the owners' resources (positive relationship). In this research, the relationship between tax avoidance and cost of equity for the admitted companies in Tehran Stock Exchange has been addressed considering the life cycle stages of the companies to determine tax avoidance benefit-cost model.

For this purpose, 95 companies listed in Tehran Stock Exchange have been investigated for a six-year period from 2009 to 2014. The book-tax difference was used to measure tax avoidance; meanwhile, Gode and Mohanram model (2003) was utilized to measure cost of equity. Also, the life cycles of the companies were determined using the Dickinson method (2011).

The study results using multiple regression test indicate that the relationship between tax avoidance and cost of equity is negative and affected by different stages of the life cycle. In the stages of emergence and decline, this relationship is both negative and meaningless. Also, it has a negative and significant relationship in the stages of growth and maturity. In other words, in the latter stage, the relationship between tax avoidance and cost of equity is worse than the base stage (stagnation). Therefore, tax avoidance aspect in Iran is more powerful than its cost side and it's more prominent for the stages of growth and maturity.